

WORKSHOP: „ZPŮSOBY VYUŽITÍ INFORMATIKY PŘI LEXIKOGRAFICKÉM
ZPRACOVÁNÍ STAROSLOVĚNSKÉ SLOVNÍ ZÁSoby“ – dobré praxe

PROGRAM

Metody, materiál, nástroje

10:00 – 10:15 Petra Stankovska: Pretraživanje leksike u elektronskom izdaniju Pariškog zbornika (Slave 73) iz 1375. godine

10:15 – 10:30 Ana Mihaljević: "Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije u digitalno doba"

10:30 – 10:45 Lora Taseva: Словоуказателите към *Учителното евангелие* на Константин Преславски: изворова база, структура и методика на изработването им

10:45 – 11:00 diskuse

11:00 – 11:30 přestávka

Konkrétní problémy lexikografického zpracování

11:30 – 11:45 Dobriela Kotova: Свободният превод като лексикографски проблем (по материали от Учителното евангелие)

11:45 – 12:00 Ivan P. Petrov: Лексикография и суплетивизъм: избрани проблеми въз основа на инексите към Учителното евангелие на Константин Преславски

12:00 – 12:15 Ekaterina Dikova: Успоредяване и лематизация на фразови единства в двуезични речници-индекси

12:15 – 12:30 Kliment Mikulka: Otázka lemmatizace vybraných staroslověnských výrazů bez opory v cizojazyčné předloze

12:30 – 12:45 diskuse

Datum: 4. 4. 2022, místo konání: Slovanský ústav, Valentinská 1 (3. patro), Praha 1

Join Zoom Meeting:

[https://us06web.zoom.us/j/83792212517?
pwd=cno0cC9nQ3QzRGRqdHNoUVB4dWFHUT09](https://us06web.zoom.us/j/83792212517?pwd=cno0cC9nQ3QzRGRqdHNoUVB4dWFHUT09)

Meeting ID: 837 9221 2517

Passcode: 074364

**Pretraživanje leksike u elektronskom
izdanju Pariškog zbornika (Slave
73) iz 1375. godine**

**Vyhledávání výrazů v elektronickém vydání
Pařížského sborníku (Slave 73) z roku 1375**

Petra Stankovska

Slave 73, CPar, Pařížský (Borislavićův) sborník

- Bibliothèque nationale de France: **Slave 73**
- Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije (Zagreb): **CPar**
- **Borislavićův** sborník – podle písaře největší části (ff. 1v-209r + 238r-280v), vznik r. 1375
- typ sborníku: "liber horarum“, 296 ff., 15 × 11,5 cm
- písaři: Grgur Borislavić z Modrušské Gorice, Stipan (ff. 209v-237v + 281r-284r); Mikula z Istrie (ff. 285r-296r)
- psáno pro řeholnice „prizidnice“ v klášteře sv. Juliána v Šibeniku (první zmínka o klášteře je z 14. 2. 1371)

CPar – obsah, jazyk, zvláštnosti

- **žaltář** (ff. 9r–125v) s kantiky a hymny (ff. 125v–134v);
  - Commune sanctorum – oficia k různým příležitostem, kromě jiného Mariánská officia
  - **apokryfní texty**
  - **Biblické texty**: většinou překlad známý ze staroslověnské tradice s výraznými jazykovými inovacemi (čakavkými)
  - **Antifony a liturgické veršiky** (mnohdy biblický text): v podobě známé ze staroslověnské tradice bez inovací (čakavských)
  - **Rubriky a rituální poznámky**: čakavština, místy snaha o nápodobu církevní slovanštiny

CRO GLAG PAR73

ISTRAŽIVANJE STARIJE
HRVATSKOGLAGOLJSKE
ZBORNICKE BAŠTINE

Cíl projektu

- Připravit edici sborníku v transliteraci do latinky
- Zpracovat popis a analýzu jednotlivých částí (typologických a textových) sborníku
- Elektronická verze vydání s možností vyhledávání
- Vytvořit **vhodné nástroje** pro studium jazyka sborníku, resp. jeho částí

Slave 73

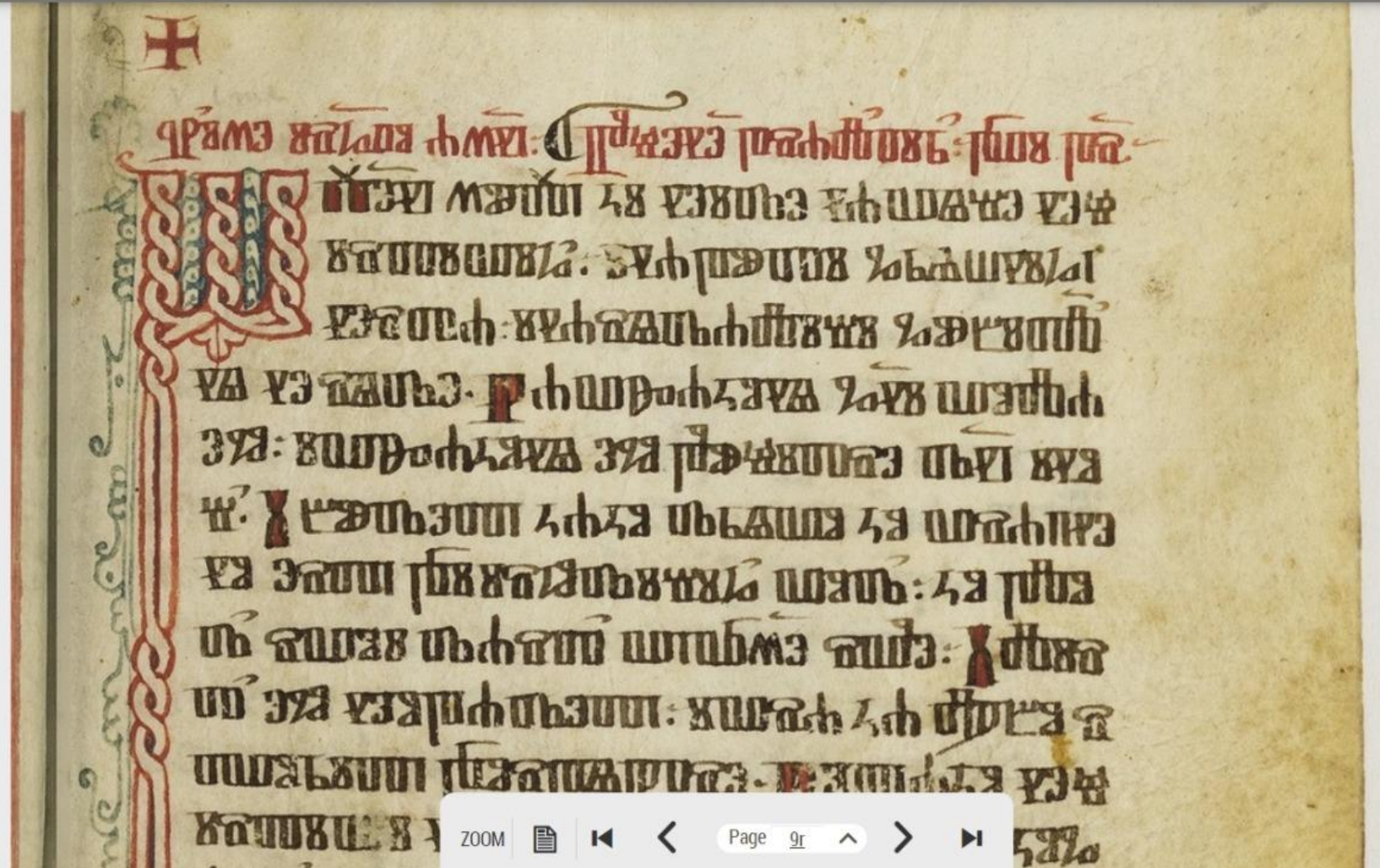
SYNTHÈSE

Manuscrits 608 pages (BnF)

BnF Archives et Manuscrits

EN SAVOIR PLUS

Sadržaj

- ▶ UVOD
- ▶ PSALTIR
- ▶ **KANTICI**
  - ▶ Kantik 1: Pěsanъ Isaie proroka
  - ▶ Kantik 2: Ezekie krala pěsanъ
  - ▶ Kantik 3: An'ne matere Samuela proroka
  - ▶ Kantik 4: Marie sestre moiséove pěsanъ
  - ▶ Kantik 5: Pěsanъ Ambakuka proroka
  - ▶ Kantik 6: Moiséova pěsanъ
  - ▶ Kantik 7: Trih' otrokъ pěsanъ
  - ▶ Kantik 8: Zaharie proroka pěsanъ
  - ▶ Kantik 9: Bogorodice pěsanъ
  - ▶ Kantik 10: Semiona star'ca pěsanъ
  - ▶ Kantik 11: Svetih' biskupa • ispovědnika
  - ▶ Kantik 12: Anatasa biskupa pěsanъ

Digitalizirani tekst (originalna knjiga, glagoljski original)

Postavke prikaza

1. ložêh' svoih' ; 6. V'zradovaniê b(o)žie v'
2. gr'tanê ih' ; i meči z obi stranъ vrideče
3. v rukah' ih' · 7. S'tvoriti mast' v narod-
4. êh' ; i obličenie v lûdêh' · 8. Svezati kr-
5. ale ih' okov' mi ; i sl(a)vnie ih' ručnimi
6. okovami želêz' nimi ; Stvoriti v' n-
7. ih' sud' napisanъ ; sl(a)va siê e(stъ) v'sêm'
8. s(ve)tim' ego · CL. *Ps(alamъ)* ; 1. Hv(a)lite b(og)a v' s(ve)tih'
9. ego ; hv(a)lite ego v' utvr'jen'i sili ego ;
10. 2. Hv(a)lite ego v silah' ego ; Hv(a)lite ego
11. po množ'stvu velič'stviê ego · 3. Hv(a)l-
12. ite ego v' gl(a)sê trub'nê ; Hv(a)lite ego v'
13. psaltiri i guslêh' · 4. Hv(a)lite ego v'
14. bubnê i horu ; hv(a)lite ego v' strunahъ
15. i or'ganê · 5. Hv(a)lite ego v' bub'nêh' dob-
16. rugl(a)snêh' (!) hv(a)lite ego v' bub'nêh' kli-
17. caniê ; 6. vsaki d(a)hъ hv(a)li g(ospod)a ; *Pěs(anъ) Isaie*
18. 1. Isp(o)vêm se tebi g(ospod)i ere razg-*lpr(oro)ka* ;
19. nêval' se esi mnê ; vratil se est'
20. gnêvъ tvoi i utêšil' me esi · Se

125v

Prva « 248 249 250 251 252 253 254 » Zadnja

251 /275 Idi

Různorodost textů – adekvátní způsob vyhledávání lexémů

- **Transliterace** do latinky
- Možnost vyhledávání podle **typu** součástí sborníku (žalm, antifona, rezponzorium, kantikum, modlitba atd.)
- **Konkordance** – vyhledávání jednotlivých výrazů (výsledek: všechna místa výskytu s nejbližším kontextem)
  - vyhledávání podle částí sborníku (úvod = kalendář, kratší texty, žaltář, kantika, misál atd.)
- Index verborum (*Rječnik*) – je možné vygenerovat pro každou skupinu textů zvlášť

Konkordancija

Postavke prikaza

Pretraži

Grupe

 Pretraživanje po grupi Pretraživanje po regularnom izrazu

Unesite ključnu riječ:

kako

Pretraži

Ukupan broj pronađenih pojmova: 183

#	Tekst retka	Broj stranice
-2	ně ne sēde · 2. Na v zakoně g(ospod)ni vola	
-1	ego : i v zakoně ego poučit se d(a)nъ i no-	
0	č' · 3. I budetъ kako drěvo ko vsaĵe-	9r
1	no estъ pri ishodičih' vod' : ko plo-	
2	d' svoi dast' vь vr(ê)me svoe ; I lis-	

#	Tekst retka	Broj stranice
-2	t' ego ne opadetъ ; i vsa ka lûbo s-	
-1	tvoritъ prospěūt se · 4. Ne tako neč-	
0	istivi ne tako ; na kako prah' kog-	9r
1	a v'změtaet' vêt(a)гь ot lica z(e)ml-	
2	e · 5. Skozi se ne vskrsnut' nečist-	

#	Tekst retka	Broj stranice
-2	амь tebi narodī dostoēnie tvoe ; i u-	
-1	držanie tvoe konci z(e)mle ; 9. Upaseši ihъ	
0	paliceū želēznoū ; i kako sasudъ	9v
1	lončara skrušiši ih' · 10. I n(i)ne kr(a)li ra-	